

Razvod braka i zakonska rastava

 Estonija

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Brak može razvesti matični ured (*perekonnaseisuasutus* ili *perekonnaseisuamet*) ili javni bilježnik na temelju sporazuma između bračnih drugova koji podnesu zajednički pisani zahtjev ili sud na temelju tužbe jednog bračnog druga protiv drugoga. Potonje se primjenjuje ako se bračni drugovi ne slažu oko razvoda ili okolnosti povezanih s razvodom ili ako matični ured nije nadležan za razvod braka.

2 Koji su razlozi razvoda?

Matični ured ili javni bilježnik mogu razvesti brak na temelju sporazuma između bračnih drugova koji podnesu zajednički pisani zahtjev i ako oba bračna druga imaju prebivalište u Estoniji.

Sud može razvesti brak na temelju tužbe jednog bračnog druga protiv drugoga ako su bračni odnosi trajno okončani. Bračni su odnosi prestali ako bračni drugovi više ne žive u bračnoj zajednici i ako se opravdano smatra da neće nastaviti suživot. Smatra se da su bračni odnosi prestali ako bračni drugovi ne žive zajedno najmanje dvije godine.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Razvod ne utječe na osobne odnose između bračnih drugova. Nakon razvoda sud ili matični ured mogu vratiti prijašnje prezime osobi na zahtjev. U suprotnom osoba zadržava prezime koje je uzela pri sklapanju braka.

3.2 podjelu imovine supružnika

Nakon razvoda imovina bračnih drugova dijeli se prema njihovu bračnoimovinskom režimu. U slučaju zajedničke imovine (*ühisvara*) bračni je drugovi uglavnom dijele između sebe u jednakim dijelovima u skladu s odredbama o prestanku zajedničkog vlasništva. Sastav zajedničke imovine utvrđuje se u trenutku prestanka bračnoimovinskog režima. Bračni drugovi nisu obvezatni podijeliti svoju imovinu nakon razvoda. Dok se njihova zajednička imovina ne podijeli, bračni drugovi zajednički ostvaruju svoja prava i izvršavaju svoje obveze. Osim toga, bračni drugovi imaju pravo na zajedničko posjedovanje svih predmeta koji su dio njihove zajedničke imovine.

Kad prestane bračnoimovinski režim prema kojem se svaki porast vrijednosti imovine dijeli (*vara juurdekasvu tasaarvestus*), utvrđuje se stečena imovina obaju bračnih drugova i financijska tražbina koja proizlazi iz obveze dijeljenja stečene imovine.

Ako bračni drugovi žele podijeliti svoju imovinu nakon razvoda, imovina se dijeli prema odabranom bračnoimovinskom režimu ili prema bračnom ugovoru (*abieluvaraleping*). Ako su bračni drugovi potpisali bračni ugovor, on u trenutku razvoda prestaje vrijediti. Poništajem bračnog ugovora u slučaju razvoda prestaju sva prava i obveze koje proizlaze iz bračnog ugovora. Imovina se raspodjeljuje prema bračnom ugovoru.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Razvod sam po sebi ne utječe na roditeljsku odgovornost i roditelji zadržavaju zajedničku roditeljsku skrb.

Općenito, roditelji se trebaju dogovoriti s kim će dijete živjeti, tko će i u kojoj mjeri sudjelovati u odgoju djeteta te kako će se predvidjeti uzdržavanje i koliko će dugo trajati. Mjesečna naknada za uzdržavanje maloljetnog djeteta ne smije biti niža od minimalnog iznosa uzdržavanja maloljetnog djeteta propisanog Obiteljskim zakonom (*perekonnaseadus*).

Ako roditelji ne žele ili ne mogu ostvariti pravo zajedničke roditeljske skrbi, svaki roditelj ima pravo podnijeti sudu zahtjev da se pravo roditeljske skrbi o djetetu djelomično ili u cijelosti prenese na njega. Promjene prava na roditeljsku skrb ne utječu na obvezu uzdržavanja maloljetnog djeteta.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Razvedeni bračni drug ima pravo na uzdržavanje:

1. dok dijete ne navrší tri godine ako se nakon razvoda razvedeni bračni drug ne može sam uzdržavati zbog brige o djetetu bračnih drugova
2. ako se razvedeni bračni drug nakon razvoda ne može sam uzdržavati zbog svoje dobi ili zdravstvenog stanja i ako je u vrijeme razvoda postojala potreba za pomoći zbog dobi ili zdravstvenog stanja. Uzdržavanje zbog dobi ili zdravstvenog stanja može se zahtijevati od drugog razvedenog bračnog druga i ako je potreba za pomoći zbog dobi ili zdravstvenog stanja već postojala u trenutku kad je bračni drug izgubio pravo na uzdržavanje od drugog bračnog druga zbog drugih zakonom predviđenih razloga. Uzdržavanje se plaća sve dok se od osobe koja ima pravo na uzdržavanje ne može očekivati da ostvaruje prihod.

Otac djeteta dužan je uzdržavati majku djeteta osam tjedana prije i dvanaest tjedana nakon rođenja djeteta.

Sud može razvedenog bračnog druga osloboditi obveze uzdržavanja zbog razloga predviđenih zakonom.

Razvedeni bračni drug koji ima pravo na uzdržavanje može zahtijevati izvršenje zakonske obveze uzdržavanja tek nakon podnošenja tužbe.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

Smatra se da su bračni drugovi zakonski razvedeni ako nemaju zajedničko kućanstvo ili bračni suživot, a najmanje jedan od njih očito nije voljan nastaviti ga ili stvoriti.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Bračni drugovi ne žive zajedno.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Ako su bračni drugovi zakonski razvedeni, svaki od njih može:

1. potraživati od drugog bračnog druga sve predmete koji su rabljeni u interesu obitelji ako bračni drug treba te predmete u svojem odvojenom kućanstvu i ima legitiman interes da ih nastavi upotrebljavati. Sve standardno obiteljsko pukućstvo koje je dio bračne stećevine bračnih drugova dijeli se između njih prema načelu jednakosti. Općenito, oba bračna druga mogu podnijeti zahtjev za dobivanje osobnih stvari u njihovu pojedinačnom vlasništvu. Sva imovina koja je dio bračne stećevine (tj. prije svega, u zajedničkom vlasništvu bračnih drugova) dijeli se pravedno i s obzirom na interese obaju bračnih drugova i djece.
2. zahtijevati od drugog bračnog druga da preda zajednički obiteljski smještaj ili njegov dio isključivo njemu na korištenje ako je to potrebno kako bi se izbjegli veći osobni sukobi. Iako bi se to prije svega trebalo temeljiti na povlaštenim pravima vlasnika stambenog objekta, stambeni se objekt može dati na korištenje i bračnom drugu koji nije vlasnik ako sud to smatra nužnim kad se uzmu u obzir sredstva za život obaju bračnih drugova i interesi djece.

Ako su bračni drugovi zakonski razvedeni, oba su bračna druga dužna osigurati uzdržavanje u obliku redovitog plaćanja iznosa za pokrivanje troškova drugog bračnog druga u interesu obitelji.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

Poništaj braka znači da se brak smatra ništavim od samog početka. Brak se može poništiti samo sudskom presudom.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Poništaj braka može se temeljiti samo na razlozima za ništavost braka utvrđenima u Obiteljskom zakonu, odnosno sud može tužbom poništiti brak u sljedećim slučajevima:

1. Zahtjev koji se odnosi na minimalnu dob za stupanje u brak ili pravnu sposobnost prekršen je u vrijeme sklapanja braka.
2. U trenutku sklapanja braka prekršena je zabrana sklapanja braka utvrđena u Zakonu.
3. U trenutku sklapanja braka prekršeni su formalni zahtjevi utvrđeni u Zakonu.
4. U trenutku sklapanja braka najmanje jedan bračni drug imao je privremeni duševni poremećaj ili je bio nesposoban provesti svoju volju zbog drugog razloga.
5. Brak je sklopljen na prijevaru ili prisilno, među ostalim prikrivanjem zdravstvenog stanja ili drugih osobnih podataka bračnog druga ako su ti podaci relevantni za valjanost braka.
6. Namjera jednog ili drugog bračnog druga nije bila ispuniti obveze koje proizlaze iz braka, nego je brak sklopljen u druge svrhe, posebno radi dobivanja estonske boravišne dozvole (fiktivni brak).
7. Bračni su drugovi istog spola jer su u braku promijenili spol.

Osim toga, brak se smatra ništavim:

1. ako je sklopljen između osoba istog spola
2. ako je činjenicu da je brak sklopljen potvrdila osoba koja nema ovlast matičara ili
3. ako najmanje jedna stranka nije izrazila želju za sklapanjem braka.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Brak se poništajem smatra ništavim od samog početka osim ako je brak poništen jer je sklopljen između osoba istog spola. U tom se slučaju brak poništava stupanjem sudske presude na snagu. Osobe čiji je brak poništen više nemaju jedna prema drugoj prava i obveze koje proizlaze iz braka (uključujući prava i obveze koje proizlaze iz bračnog ugovora, koji se također smatra ništavim).

Ako je brak poništen jer je jedan od budućih bračnih drugova zatajio drugom da je već u braku ili je na prijevaru ili prisilno utjecao na drugog bračnog druga da sklopi brak, sud može toj osobi naložiti da uzdržava osobu s kojom je bio u ništavom braku primjenom pravila o uzdržavanju bračnog druga. Na zahtjev stranke koja je nezakonito navedena na sklapanje braka sud može primijeniti odredbe o bračnoj stečevini na bračnoimovinski režim stranaka (tj. o zajedničkoj imovini bračnih drugova).

Djeca iz poništenog braka imaju ista prava i obveze kao i djeca iz braka.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Matični ured ili javni bilježnik mogu razvesti brak na temelju sporazuma bračnih drugova. Pravne posljedice razvoda (npr. podjela bračne stečevine) mogu se utvrditi sporazumom između bračnih drugova.

Ako se bračni drugovi spore oko okolnosti razvoda, ne postoje izvansudska sredstva za pronalaženje rješenja.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku

rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Zahtjev za razvod može se podnijeti sljedećim tijelima:

1. matičnom uredu mjesta prebivališta jednog od bračnih drugova (ako je prebivalište obaju bračnih drugova u Estoniji)
2. javnom bilježniku
3. prvostupanjskom sudu mjerodavnom za mjesto prebivališta tuženika (okružni sud (*maakohus*)).

Zahtjev za poništaj braka podnosi se prvostupanjskom (okružnom) sudu prema mjestu prebivališta tuženika.

Brak razvodi matični ured na temelju zajedničkog osobnog pisanog zahtjeva bračnih drugova. Bračni drugovi u zahtjevu trebaju potvrditi da ne vode sporove povezane s djecom, podjelom zajedničke imovine ili rješenjem o uzdržavanju. Zahtjevu za razvod treba priložiti dokument kojim se potvrđuje da je brak sklopljen. Ako bračni drug iz opravdanih razloga ne može osobno doći u matični ured kako bi podnio zajednički zahtjev, može podnijeti poseban zahtjev s ovjerom javnog bilježnika. Dokumenti na stranom jeziku predaju se matičnom uredu s prijevodom ovjerenim kod javnog bilježnika, konzularnog službenika ili sudskog tumača. Svaki dokument izdan u inozemstvu kojim se potvrđuje da je brak sklopljen mora biti legaliziran ili imati apostil osim ako međunarodnim ugovorom nije propisano drukčije.

Brak razvodi javni bilježnik na temelju zajedničkog osobnog pisanog zahtjeva bračnih drugova. Zahtjevu za razvod treba priložiti dokument kojim se potvrđuje da je brak sklopljen. Ako bračni drug iz opravdanih razloga ne može osobno doći u javnobilježnički ured kako bi podnio zajednički zahtjev, može podnijeti poseban zahtjev s ovjerom javnog bilježnika. Dokumenti na stranom jeziku predaju se matičnom uredu s prijevodom ovjerenim kod javnog bilježnika, konzularnog službenika ili sudskog tumača. Svaki dokument izdan u inozemstvu kojim se potvrđuje da je brak sklopljen mora biti legaliziran ili imati apostil osim ako međunarodnim ugovorom nije propisano drukčije.

Kad estonski sud odlučuje o bračnom sporu, tužba se podnosi sudu koji je mjerodavan u mjestu zajedničkog prebivališta bračnih drugova ili, ako to prebivalište ne postoji, sudu mjerodavnom za mjesto prebivališta tuženika. Ako mjesto prebivališta tuženika nije u Estoniji, tužba se podnosi sudu mjerodavnom za mjesto prebivališta maloljetnog djeteta stranaka ili, ako stranke nemaju maloljetno dijete, sudu mjerodavnom za mjesto prebivališta tužitelja. Pri podnošenju tužbe radi razvoda, zakonske rastave ili poništaja braka sudu tužba mora ispunjavati sve formalne uvjete utvrđene u Zakonu o parničnom postupku (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) koji se odnose na građanskopravnu tužbu. Tužbu i sve dokumentirane dokaze potrebno je podnijeti sudu u pisanom ili elektroničkom obliku, na estonskom jeziku i u formatu A4.

U tužbi treba navesti naziv suda, osobne podatke tužitelja i tuženika (bračnih drugova) i njihove zajedničke maloljetne djece. Treba navesti i tko će biti zadužen za uzdržavanje i odgoj djece te s kim će djeca živjeti. Tužba treba sadržavati i prijedlog budućeg uređenja roditeljskih prava i odgoja djece. Osim toga, treba navesti i činjenične okolnosti koje su osnova za tužbu. Tužitelj treba nabrojiti i predočiti i sve dokaze kojima eventualno raspolaže.

Nadalje, ako se zajednička imovina dijeli, u tužbi treba navesti sastav i adresu te imovine, utvrditi vrijednost cijele imovine tužitelja i dati prijedlog za diobu zajedničke imovine. Ako su bračni drugovi potpisali bračni ugovor, treba ga priložiti tužbi.

Tužbu mora potpisati tužitelj ili njegov zastupnik. Ako je potpiše zastupnik, treba priložiti i punomoć ili drugi dokument kojim se potvrđuju ovlasti zastupnika.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Ako osoba koja traži pravnu pomoć ne može zbog svojeg imovinskog stanja podmiriti troškove postupka ili ih može podmiriti samo djelomično ili u obrocima te ako je razumno smatrati da će planirano sudjelovanje u postupku biti uspješno, sud je može osloboditi obveze plaćanja troškova postupka u cijelosti ili djelomično i prepustiti da te troškove snosi država.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Moguće je podnijeti žalbu protiv presude o razvodu, zakonske rastave ili poništaja braka u skladu s općim odredbama kojima se uređuje žalbeni postupak ako žalitelj smatra da se presuda prvostupanjskog suda temelji na pogrešci u zakonu (npr. ako je prvostupanjski sud nepravilno primijenio zakonsku odredbu materijalnog ili postupovnog prava).

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 presuda o razvodu donesena u jednoj državi članici automatski se priznaje u ostalim državama članicama Europske unije (osim Danske) bez potrebe za posebnim postupkom.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Da bi se osporilo priznanje odluke o razvodu, zakonskoj rastavi ili poništaju braka, treba se obratiti žalbenom sudu države članice kako je navedeno na popisu objavljenom u Uredbi Vijeća (EU) 2019/1111. U Estoniji tu funkciju obavlja okružni sud (*ringkonnakohus*).

Postupak i rok za žalbu na sudsku odluku odredit će se sudskom odlukom.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

U slučaju razvoda primjenjuje se zakonodavstvo države u kojoj se nalazi zajedničko prebivalište bračnih drugova. Ako bračni drugovi imaju prebivalište u različitim državama, ali imaju isto državljanstvo, opće pravne posljedice braka utvrđene su zakonodavstvom države čiji su bračni drugovi državljani. Ako bračni drugovi imaju prebivalište u različitim državama i imaju različito državljanstvo, opće pravne posljedice braka utvrđuju se na temelju prava države:

- njihova posljednjeg zajedničkog prebivališta ako jedan od bračnih drugova ima prebivalište u toj državi
- u kojoj druga stranka ima prebivalište
- u kojoj, u slučaju zajedničkog zahtjeva, jedan od bračnih drugova ima prebivalište
- u kojoj podnositelj zahtjeva za razvod ima prebivalište ako je ondje boravio najmanje godinu dana neposredno prije podnošenja zahtjeva ili u kojoj podnositelj zahtjeva za razvod ima prebivalište ako je ondje boravio najmanje šest mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva i ako je on državljanin predmetne države članice.

Ako razvod prema prethodno navedenom pravu nije dopušten ili je dopušten samo pod vrlo strogim uvjetima, umjesto toga primjenjuje se estonsko pravo ako jedan od bračnih drugova živi u Estoniji ili ima estonsko državljanstvo ili ako je imao prebivalište u Estoniji ili estonsko državljanstvo u trenutku sklapanja braka.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 27/05/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.